

**Proves d'accés a cicles formatius de grau superior de formació professional inicial,
d'ensenyaments d'arts plàstiques i disseny, i d'ensenyaments esportius 2018**

Geografia

Sèrie 1

**SOLUCIONS,
CRITERIS DE CORRECCIÓ
I PUNTUACIÓ**

INSTRUCCIONS

La prova consta de dos exercicis:

- Part obligatòria: Exercici 1.
- Part optativa: Exercici 2. En aquest exercici heu de triar UNA de les dues opcions, A o B. Cal que indiqueu clarament quina heu triat (A o B).
- Si responeu a les dues opcions, s'entendrà que heu escollit l'opció A. En cap cas no es puntuaran qüestions de les dues opcions.

Exercici 1

[5 punts en total]

Llegiu atentament el text i responeu a les qüestions següents.

Inversió estrangera a la borsa de valors

Els inversors estrangers refermen el lideratge en la propietat d'accions d'empreses cotitzades espanyoles, i representen el 43,1 % del valor total al tancament del 2016. La seva quota augmenta set dècimes i representa la xifra més alta de la sèrie històrica, gairebé 13 punts superior a la registrada el 1992. Una mostra de la confiança estrangera en les cotitzades espanyoles és que, nou anys després de l'inici de la crisi (2007), la seva participació ha augmentat 6,3 punts, segons que recull l'informe de BME* sobre la distribució de la propietat de les accions.

Inversió de les famílies a la borsa de valors

Segons les darreres dades, al tancament del 2014, un 11,4 % de les llars espanyoles eren propietàries d'accions d'empreses cotitzades a borsa, xifra que representa 2,1 milions de llars si l'apliquem al nombre total de llars a Espanya, i 5,25 milions de persones, tenint en compte el nombre mitjà de persones per llar, seguint l'anàlisi de les dades i els càlculs de BME.

Les famílies espanyoles van reduir el 2016 un punt percentual la participació a borsa, fins al 23,4 %, després de tres anys consecutius de pujades. No obstant, segueixen com a segon grup propietari, després dels inversors estrangers. L'augment i la revaloració de la cartera d'accions cotitzades en mans de les famílies durant la crisi han servit per impulsar el valor dels actius financers de les llars espanyoles, que se situaven al tancament del 2016 en els 2,1 bilions d'euros, un 1,4 % més que un any abans i un 20 % més que el 2008.

Adaptació feta a partir del text de

MAX JIMÉNEZ BOTÍAS. «Els inversors estrangers posseeixen el 43 % de la borsa espanyola».

El Periódico de Catalunya (21 setembre 2017)

* BME (Bolsas y Mercados Españoles): societat que integra tots els mercats de valors i sistemes financers d'Espanya.

1. Resumi les idees principals del text.

[1 punt]

Segons l'informe de BME:

- Els inversors estrangers són el grup més important a la borsa espanyola (43,1 %).
- La participació dels inversors estrangers va en augment: un 13 % des del 1992 i un 6,3 % des del 2007.
- El segon grup d'inversors són les famílies (particulars) espanyoles (23,4 %). Després de tres anys de pujades, aquest darrer any hi ha hagut una disminució.

2. Definiu els termes següents segons el significat que tenen en el text: *borsa de valors*, *acció*, *cotització borsària* i *inversor/a*.

[2 punts]

- Borsa de valors: Lloc/mercat on es reuneixen els agents de canvi, on es negocia la compravenda de valors mobiliaris admesos a cotització, és a dir, les accions de les companyies anònimes que tenen acreditació per a negociar els seus títols.
- Acció: Cadascuna de les parts en què es divideix la propietat d'una empresa. El seu valor depèn del mercat, de la cotització de compravenda.
- Cotització borsària: Preu de la taxació de les accions d'una empresa, subjecte a variació de manera contínua.
- Inversor/a: Persona o grup que inverteix un capital per obtenir beneficis econòmics.

3. Expliqueu els efectes de la internacionalització de les activitats productives, comercials i financeres, la qual està creant una economia global que inclou i afecta cada cop més totes les persones i empreses.

[2 punts]

Els aspirants han de destacar, com a mínim, quatre dels punts següents:

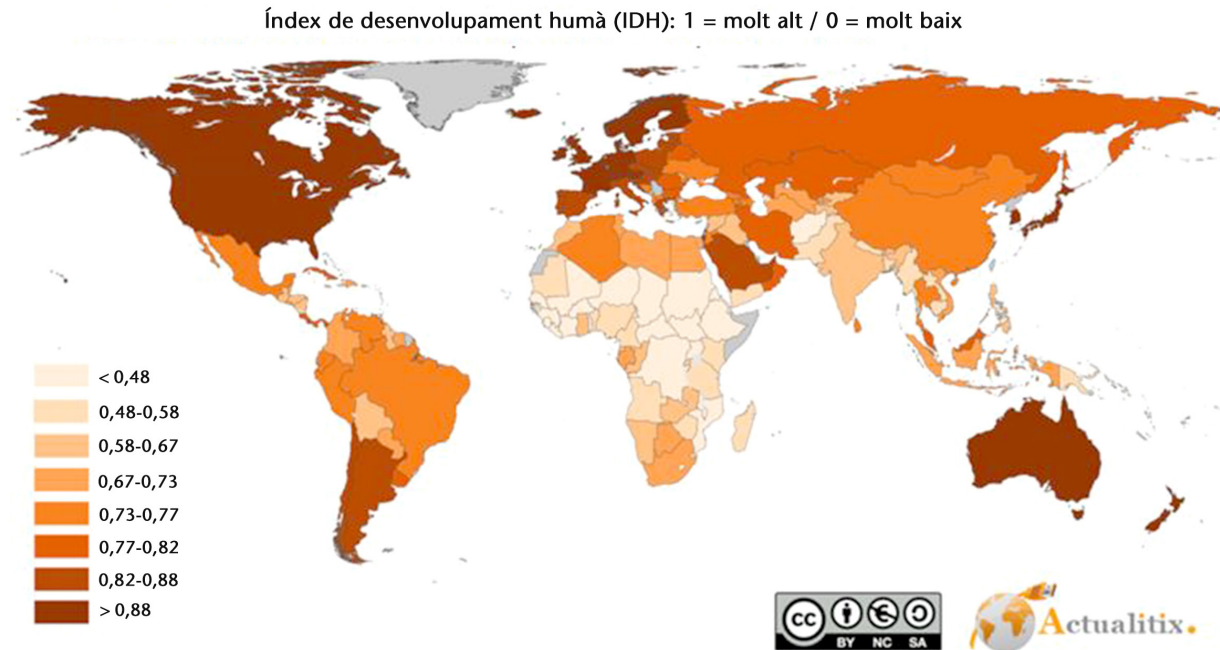
- Aquest procés està integrant progressivament les economies, els fluxos de capitals i persones, i els mercats, i està creant una xarxa mundial de transports, comunicacions, comerç i intercanvis de tota mena.
- La relació no és uniforme o simètrica: hi ha països/territoris centrals (desenvolupats) i n'hi ha de perifèrics (en via de desenvolupament). Això vol dir que la relació no és bidireccional o equilibrada: hi ha països amb dificultats per a accedir als mercats globals, economies controlades, etcètera.
- El cas dels països amb economies emergents (la Xina, l'Índia, el Brasil, etc.).
- Els efectes culturals, socials i polítics de la globalització econòmica.
- El paper de les organitzacions internacionals/supranacionals (ONU, OMC, UNICEF, FMI, Banc Mundial, etc.).
- Els inconvenients i riscos de la globalització econòmica: sobreexplotació de recursos naturals, pèrdua de la capacitat de negociació salarial, empitjorament de les condicions de treball, introducció de l'automatització i la robòtica, precarietat laboral, pèrdua de la capacitat de decisió dels estats, etcètera.
- Avantatges de la globalització econòmica: facilitat d'accés a la informació i als mercats internacionals, intercanvi de capitals, desenvolupament tecnològic, etcètera.

Exercici 2

[5 punts en total]

OPCIÓ A

Observeu atentament el mapa i responeu a les qüestions següents.

FONT: Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament (PNUD), 2014. Editat per Actualitix.

1. Descriviu la informació que proporciona el mapa.

[1 punt]

El mapa temàtic mostra, mitjançant una gamma de grisos, els diferents graus de desenvolupament que hi ha al món, segons dades del PNUD.

- **Cal explicar què és l'IDH, un índex que classifica els països segons el grau de riquesa i benestar.**
- **S'han d'assenyalar les variacions en el desenvolupament segons les regions, els països, els continents, etcètera. Les zones intertropicals són menys desenvolupades (amb excepcions puntuals, com els països del desert d'Aràbia i el golf Pèrsic pel petroli), mentre que les zones temperades acumulen els països més desenvolupats (la UE, els EUA, el Japó, Austràlia, Nova Zelanda, Xile, l'Argentina, etc.).**

2. Definiu *índex de desenvolupament humà (IDH)*, *renda per capita*, *producte interior brut (PIB)* i *esperança de vida*.

[2 punts]

- Índex de desenvolupament humà (IDH): Estadística composta utilitzada per a classificar països segons el grau de «desenvolupament humà» (qualitat de vida / nivell de vida). L'IDH és un mesurament comparatiu d'esperança de vida, alfabetització, educació i nivell de vida d'un país.
- Renda *per capita*: Indicador econòmic, també anomenat *PIB per capita* o *ingrés per capita*, que estableix la relació que hi ha entre el producte interior brut (PIB) d'un país i la quantitat d'habitants. Per a obtenir-lo, cal dividir el PIB d'un país o regió per la seva població.
- Producte interior brut (PIB): Producció total de serveis i béns d'un país o regió —segons uns paràmetres objectius i estandarditzats, i traduïda a valor monetari— en un període determinat de temps, normalment un any.
- Esperança de vida: Mitjana d'anys que pot esperar viure una determinada generació de nounats si els patrons de mortalitat del país o regió es mantenen constants.

3. Expliqueu les perspectives de futur del desenvolupament humà i les expectatives relacionades amb aquesta qüestió que es presenten per a Espanya i Catalunya concretament. Feu especial esment del problema dels diferents tipus de recursos i del repartiment que se'n fa.

[2 punts]

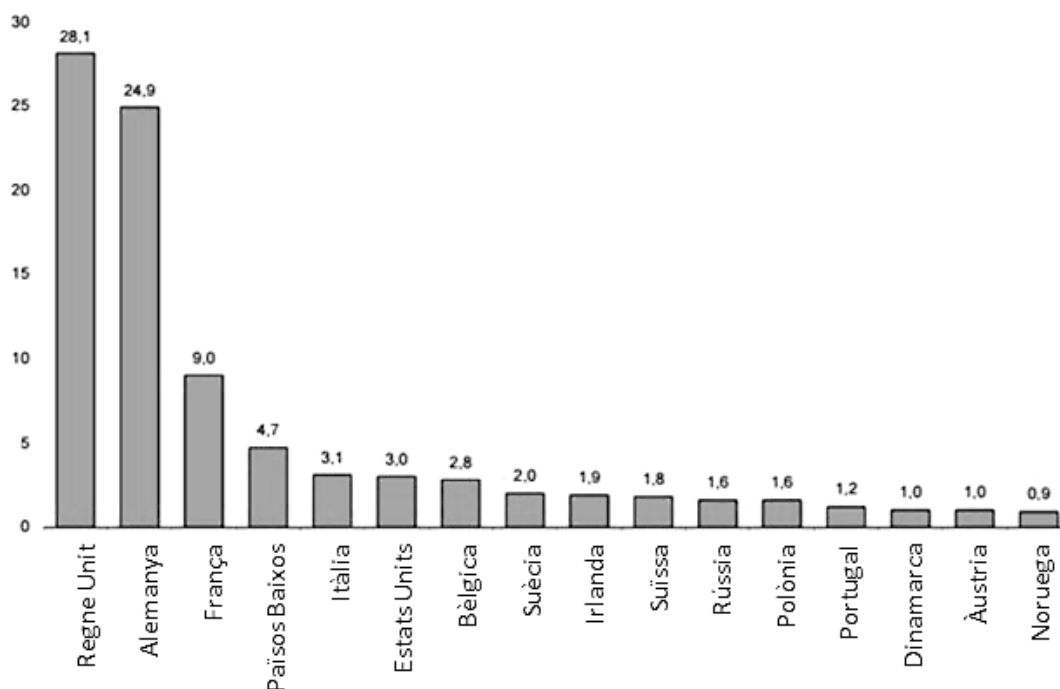
Els aspirants han de destacar, com a mínim, quatre dels punts següents:

- Els recursos no renovables s'esgotaran en breu si no hi ha un canvi de model; el planeta no pot sostenir la població mundial (més de 7.500.000.000 d'habitants) amb el creixement previst tenint en compte el nivell de consum dels països desenvolupats.
- Han de definir què són els recursos renovables. Recursos naturals que es poden renovar naturalment a una velocitat més gran que la taxa de consum; per exemple, el sol, el vent, les marees. També s'anomenen *recursos inesgotables*. Els recursos no renovables no poden ser regenerats a una escala que pugui sostenir la taxa de consum. Són recursos no renovables els combustibles fòssils i nuclears. També s'anomenen *recursos esgotables*.
- Els països amb economies emergents (la Xina i l'Índia, sobretot, però també el Brasil, Sud-àfrica) tenen un territori molt extens, una gran població, tendència al creixement del PIB, etcètera.
- Espanya i Catalunya formen part de la Unió Europea; per tant, tenen una posició similar als països de l'entorn. Tenen un bon nivell en educació i sanitat, una població envellida, un nivell de vida entre l'equitat i l'economia dual. Més de la meitat de les exportacions es fan a la UE.
- L'estat del benestar (sanitat, educació, jubilació, drets laborals, etc.) dels països desenvolupats europeus i la seva sostenibilitat econòmica en un futur pròxim.

OPCIÓ B

Observeu atentament el gràfic i responeu a les qüestions següents.

*Distribució percentual de les pernoctacions de no residents a Espanya per països de residència
(16 països principals)*

FONT: Institut Nacional d'Estadística

1. Descriviu la informació que proporciona el gràfic.

[1 punt]

El gràfic de barres ens mostra la distribució, segons els països d'origen, del total de pernoctacions fetes a Espanya per visitants estrangers. S'han de destacar els punts següents:

- El Regne Unit encapçala la llista amb el 28,1 % de les pernoctacions.
- Els cinc primers països són països europeus del nostre entorn.
- El Regne Unit i Alemanya junts aporten més de la meitat de les pernoctacions, a gran distància de la resta de països.

2. Definiu *sector de serveis, turisme intern, turisme sostenible i globalització*.

[2 punts]

- Sector de serveis: **Conjunt d'activitats econòmiques que no aporten béns materials de manera directa, sinó prestacions per a satisfer les necessitats de la població (comerç, transport, comunicació, educació, sanitat, turisme, etc.).**
- Turisme intern: **Activitats lúdiques i recreatives (cultura, relax, gastronomia) realitzades durant un viatge temporal per una persona originària del mateix país o regió on es duen a terme les dites activitats. Inclou el transport i l'acolliment.**
- Turisme sostenible: **Activitats lúdiques i recreatives (cultura, relax, gastronomia) realitzades durant un viatge temporal respectuoses amb el medi natural, cultural i social, que procuren minimitzar l'impacte sobre l'entorn físic o cultural i generar uns ingressos justos —repartiment— per a la població local.**
- Globalització: **Procés que integra les característiques dels diferents models econòmics, culturals, socials i polítics dels països del món i les uniformitza sota els patrons dels països desenvolupats. Aquest procés és afavorit per l'avenç dels transports i les comunicacions, i per la integració a una economia global.**

3. Expliqueu quina importància té el turisme en l'economia catalana i espanyola, els diferents models turístics que trobem a Catalunya i les previsions d'evolució del sector, entre altres qüestions. Feu esment de les possibles repercussions del Brexit (sortida del Regne Unit de la Unió Europea) en el turisme de Catalunya.

[2 punts]

Els aspirants han de destacar, com a mínim, quatre dels punts següents:

- **El turisme té un pes fonamental en l'economia de Catalunya i Espanya. Representa, aproximadament, entre l'11 i el 12 % en ambdós casos.**
- **Diferents models turístics: de sol i platja (en primer lloc, el més abundós), familiar, cultural, rural/urbà, de baix cost, de «borratxera» i de comiats de solters i solteres, d'hivern al Pirineu, amb Barcelona com a atractiu principal, etcètera.**
- **Precarietat i temporalitat en el mercat laboral dependent del turisme.**
- **Els intents d'incentivar el turisme familiar, de qualitat i cultural, i evitar el de «borratxera», de baix cost i amb un impacte negatiu sobre l'entorn social i la imatge turística.**
- **Els nous fluxos d'arribada: Rússia, la Xina, els països àrabs, etcètera.**
- **El Brexit no ha de representar un canvi significatiu en l'arribada de turisme britànic (cal recordar que la Gran Bretanya és el país que més turisme aporta). Els aspirants, si de cas, poden parlar d'una possible devaluació de la lliura, cosa que podria implicar menys capacitat econòmica, amb el consegüent descens del nombre de turistes i de la seva despesa.**

Institut
d'Estudis
Catalans

L'Institut d'Estudis Catalans ha tingut cura de la correcció lingüística i de l'edició d'aquesta prova d'accés